

KAISA HYTÖNEN & SANNA ILONEN

Sisäisen yrittäjyyden työelämämerkitys ja reflektiopinnat – Opiskelijoiden näkökulma

Tutkimuksessa tarkastellaan yrittäjyyskasvatusta opiskelijoiden näkökulmasta analysoimalla opiskelijoiden näkemyksiä oman sisäisen yrittäjyyden merkityksestä työelämässä ja sen reflektiopinnoista. Tutkimuskysymykset ovat, 1) millaisia merkityksiä opiskelijat näkevät omalla sisäisellä yrittäjyydellään työelämässä olevan ja 2) minkälaisia reflektiopintoja he käyttävät pohtiessaan sisäistä yrittäjyyttään. Tutkimus toteutettiin sisäisen yrittäjyyden aineopintotasoisella kurssilla. Aineisto muodostui 74 opiskelijan oppimispäiväkirjoista. Opiskelijat pohtivat sisäistä yrittäjyyttä osana omaa toimintaansa 21 oppimispäiväkirjassa, joihin aineisto rajattiin temaattista analyysiä varten. Tulosten mukaan sisäiseen yrittäjyyden merkitykset työelämässä kytkeytyivät merkityksiin yksilölle itselleen ja yksilöä laajempiin merkityksiin. Sisäisen yrittäjyyden nähtiin vaikuttavan pääasiassa myönteisesti omiin ura-

mahdollisuuksiin ja ammatillisen kehittymisen mahdollisuuksiin. Yksilöä laajemmat merkitykset koskivat työnantajaorganisaatioiden suoriutumiskyvyn parantamista ja muiden työntekijöiden työssä suoriutumisen ja hyvinvoinnin tukemista. Oppimisen reflektiopinnat liittyivät kurssilla käytettyihin oppimisaktiviteetteihin, opiskelijoiden aiempiin kokemuksiin työelämästä ja harrastuksista sekä roolimalleilta oppimiseen. Yrittäjyyskasvatuksessa opiskelijoiden näkökulmat ja toiveet tulee ottaa yhä enemmän huomioon, jotta voidaan tukea heidän motivaatiotaan yrittäjyystaitoihin ja taitojen nykyistä tehokkaampaa siirtymistä työelämään.

Asiasanat: sisäinen yrittäjyys, yrittäjyyskasvatus, työelämä, koulutus, oppiminen

Aikuiskasvatus 43(1–2), 8

KAISA HYTÖNEN & SANNA ILONEN

Significance of intrapreneurship in working life – Students' perspective

The study examines entrepreneurship education from the students' perspective by analysing students' views on the significance of their intrapreneurship in working life. The research questions are: 1) what kinds of meanings do students give to their intrapreneurship in working life, and 2) what kinds of reflective surfaces they use to ponder their intrapreneurship. The study was conducted on a bachelor-level course on intrapreneurship. The data consisted of the learning diaries of 74 students. Students reflected their own intrapreneurship in 21 learning diaries. These diaries were selected for further thematic analysis. According to the results, the meanings of intrapreneurship in working life were linked to both meanings for the individual oneself and for the employing organisation. Intrapreneurship was mainly seen to have a positive impact on one's own career opportunities and profes-

sional development. The meanings for the employing organisation concerned improving employer's performance and supporting the work performance and well-being of other employees. The reflective surfaces were related to learning activities on the course, to the students' previous work experiences and hobbies, and to learning from role models. In entrepreneurship education, students' perspectives and wishes should be increasingly taken into account to support their motivation to learn entrepreneurial skills and foster an efficient transition of these skills into working life.

Keywords: intrapreneurship, entrepreneurship education, working life, education, learning

Aikuiskasvatus 43(1–2), 8

KATJA KÖYKKÄ, KATJA VÄHÄSANTANEN & SOILA LEMMETTY

Esihenkilöiden tarinoita ammatillisen osaamisen johtamisesta hajautetuissa organisaatioissa – Intuitiolla mennään ja verkostoissa johdetaan

Nopeasti muuttuva, kansainvälistyvä ja teknologisoituvaa työelämä haastaa organisaatioita jatkamaan ammatillisen osaamisen kehittämiseen. Osaamisen johtamista on kuitenkin tutkittu vähän esihenkilöiden omien kokemusten pohjalta ja hajautetuissa organisaatioissa, erityisesti kehitysyhteistyökontekstissa. Tutkimuksessa tarkastellaan osaamisen johtamista esihenkilöiden kertomana hajautetuissa ja kansainvälisissä kansalaisjärjestöissä. Tutkimus toteutettiin narratiivisessa viitekehyksessä. Tutkimusaineisto muodostuu seitsemän esihenkilön haastatteluista, joiden analysoinnissa hyödynnettiin narratiivista lähestymistapaa. Esihenkilöiden kertomuksista muodostettiin kolme tyyppitarinaa, jotka kuvaavat heidän erilaisia kokemuksiaan ammatillisen osaamisen johtamisesta. Tarinoita ovat ”intuitiivinen osaamisen johtaminen”, ”verkosto-

mainen osaamisen johtaminen” ja ”jaettu osaamisen johtaminen”. Tulosten mukaan ammatillinen osaamisen johtaminen näyttäytyy intuitiivisena johtamisena verkostoissa, joissa esihenkilö, tiimit ja yksilöt jakavat vastuuta. Tutkimus tuottaa ymmärrystä siitä, että ammatillisen osaamisen johtaminen hajautetussa organisaatioissa rakentuu eri toimijoiden välisissä suhteissa ja ulottuu organisaation sisäisestä toiminnasta sen ulkopuolisiin verkostoihin. Kun työtä ja johtamista tehdään hajautetusti ja verkostoissa, työorganisaatioissa on oleellista rakentaa osaamisen johtamiselle rakenteet ja yhteiset käytänteet.

Asiasanat: ammatillinen osaaminen, osaamisen johtaminen, narratiivinen tutkimus

Aikuiskasvatus 43(1–2), 26

Supervisors' narratives about professional competence management in decentralized organisations – Intuitive leadership in networks

The rapidly changing and increasingly international and technologically advanced working environments challenge organisations to continuously develop the staff's professional competence. However, there has been little research on competence management based on supervisors' own experiences or in decentralised organisations, especially in the context of development cooperation work. The study examines competence management as told by supervisors in decentralised and international NGOs and was conducted within a narrative framework. The research material consists of interviews with seven supervisors, and it was analysed using a narrative approach. Three typical narratives were formed from supervisors' narratives describing their various experiences of professional competence management. The typical narratives include 'intuitive competence management', 'networked competence manage-

ment' and 'shared competence management'.

According to the results, management of professional competence appears as intuitive leadership in networks where supervisors, teams and individuals share responsibility. The study contributes to an understanding that management of professional competence in a decentralized organisation is built on the relationships between the actors and extends from the organisation's internal operations to external networks. When work and management are carried out in a decentralised manner and in networks, it is essential to build structures and common practices for the organisation's competence management.

Keywords: professional skills, competence management, narrative analysis

Aikuiskasvatus 43(1–2), 26

MERVI LAHTOMAA

”Sithän mul on mahdollisuus päteväenä hakea mihinkä tahansa” – Avoimen väylän kautta valittujen aikuisopiskelijoiden neuvottelua koulutettavuudestaan ja työllistettävyydestään

Työelämän osaamisvaatimusten muuttuessa yksilöt joutuvat neuvottelemaan suhdettaan työelämään uudella tavalla. Koulutettavuus ja työllistettävyydet ovat osa nykyisiin, kilpailullisiin työmarkkinoihin sisältyvää diskurssia ja siten osa yksilöiden käsityksiä omista koulutus- ja työuristaan. Avoin yliopistokoulutus kuuluu yliopistojen jatkuvan oppimisen tehtävään, jolla vastataan työelämän muuttuviin osaamisvaatimuksiin. Avoimen väylä puolestaan on avoimiin yliopisto-opintoihin perustuva opiskelijavalintatapa. Tarkastelen tässä artikkelissa, 1) millaisia merkityksiä avoin yliopisto ja avoimen väylä saavat avoimen väylän kautta valittujen aikuisopiskelijoiden koulutus- ja työurilla ja 2) miten avoimen väylän kautta valitut aikuisopiskelijat neuvottelevat koulutettavuudestaan ja työllistettävyydestään opintojensa edetessä. Aineistona ovat opiskelijahaastattelut (N = 10). Narratiivisen analyysin tulosten mukaan avoin yliopisto ja avoimen

wäylä merkitsivät tärkeitä käännekohtia koulutus- ja työurilla. Avoimessa yliopistossa opiskellessaan haastatellut neuvottelivat suhdettaan yliopistokoulutukseen uudella tavalla. Opiskelun myötä opiskelijan luottamus itseensä opiskelijana lisääntyi, ja hän päätyi hakemaan avoimen väylällä tutkinto-opiskelijaksi. Tutkinnolta opiskelijat odottavat lisäarvoa koulutus- ja työurilleen ja siten vahvistusta työllistettävyydelleen sekä vaikutus- ja valinnanmahdollisuuksilleen työelämässä.

Asiasanat: korkeakoulupolitiikka, aikuiskoulutus, elinikäinen oppiminen, opiskelijavalinnat, avoin yliopisto, tutkinnot, työelämä, työllistettävyydet, avoimen väylä

Aikuiskasvatus 43(1–2), 42

“But then I’ll be qualified to apply to any job” – Open university path students’ negotiation of their educability and employability

As the competence requirements of the labor market are changing, individuals have to negotiate their relationship with work and career in a new way. Educability and employability are part of the discourse related to the current, competitive labor market and therefore also part of individuals’ perceptions of their own educational and work careers. Open university education is part of the continuous learning mission of universities, which is intended to meet the changing demands of labor market. The open university path is a route to university degree studies based on open university studies. I examine 1) what meanings the open university and the open university path have on the educational and work careers of adult students selected through the open university path and 2) how adult students selected through the open university path negotiate their educability and employability during their studies. The data consists of student interviews (N=10). According to the results

of the narrative analysis, the open university and the open university path meant significant turning points in educational and work careers. While studying at the open university, the interviewees negotiated their relationship with university education in a new way, which increased their self-confidence as students, and they ended up applying to become degree students through the open university path. They expected the degree to bring added value to their educational and work careers and thus strengthen their employability and opportunities to influence and make choices in relation to work and employment.

Keywords: higher education policy, adult education, lifelong learning, student admissions, open university, examinations (degrees), employability, open university path, working life

Aikuiskasvatus 43(1–2), 42

TUULIKKI LAES & LAURA KIURU

Identiteettityöskentely aikuisbändissä – Myöhäisiän oppimisen kamppailu ja esiintymisen tarjoumat

Aikuisten bändisoiton harrastaminen on tullut osaksi suomalaista uudistuvaa musiikkikasvatusta vaihtoehtona perinteisemmille myöhäisiän harrastusmuodoille. Tutkimuksessa tarkastellaan aikuisbänditoimintaan osallistumista transformatiivisen oppimisen tilana tarjoumien ja sosiaalisen tunnustamisen näkökulmista. Tavoite on syventää ymmärrystä bändisoittoa harrastavien myöhäisikäisten aikuisten kokemuksista. Miten osallistujien identiteettityöskentely nousee esiin aikuisbändin oppimiskontekstissa? Minkälaisia tarjoumia aikuisbändissä opiskelu ja esiintyminen antavat osallistujille? Tutkimusaineisto koottiin haastatteleamalla kuutta bändeihin osallistunutta aikuisopiskelijaa puolistrukturoidulla menetelmällä, jota avustettiin esiintymistilanteiden

videoinneilla. Haastatteluissa ilmeni mielekkään ja transformatiivisen oppijaidentiteetin rakentuvan oppimisen kamppailun kautta. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kokeminen toteutui bändin ohjaajan ammattitaidon, vastuullisuuden ja monimuotoisessa yhteisössä tapahtuvien neuvotteluiden onnistuessa. Julkiset esiintymiset aikuisbändin osallistujana laajensivat oppimistapahtumaa. Ne loivat tarjoumia oman identiteetin uudelleen konstruointiin sekä musiikin oppijana että yhteiskunnan toimijana.

Asiasanat: aikuisopiskelu, identiteetti, ikääntyminen, musiikkikasvatus

Aikuiskasvatus 43(1–2), 55

TUULIKKI LAES & LAURA KIURU

Identity work in an adult rock band – The struggle of later-life learning and the affordances of performing

Band playing for adults has become a form of music education in Finland, as an alternative to more traditional later-life hobbies. The study examines participation in adult rock band activities as a space of transformative learning from the perspectives of affordance and social recognition. The aim is to deepen understanding of the experiences of older adults playing in a band as a leisure activity. How does the participants' identity work emerge in the learning context of an adult rock band? What kind of affordances do studying and performing in an adult rock band give to the participants? The empirical material was compiled by interviewing six adult learners who participated in the bands. A semi-structured method was used, complemented by video recordings of the

band performances. The interviews revealed that a meaningful and transformative learner identity is formed through the struggle of learning. Social cohesion was experienced when the band director's professionalism, responsibility, and successful negotiations in a diverse community succeeded. Public performances as an adult rock band member expanded the learning activities. They created opportunities for reconstructing one's identity, both as a music learner and as an agent in society.

Keywords: adult learning, identity, ageing, music education, later-life learning

Aikuiskasvatus 43(1–2), 55

Moraalisen uran ja institutionaalisen minän rakentuminen yliopisto-opintojen alkuvaiheessa

Tutkimuksessa selvitettiin ryhmänäkökulmasta toisen vuoden opiskelijoiden kiinnittymistä yliopistoon ja sen yhteisöihin osana toimintatapaa, jolla instituutio kytkee jäsenensä arvoihinsa, normeihinsa ja toimintaansa. Tarkastelussa sovellettiin Erving Goffmanin moraalisen uran, vaiheiden ja asemien sekä institutionaalisen minän käsitteitä. Haastatteluaineiston pohjalta pääteltiin, että uusi opiskelija kohtaa yliopistossa erilaisten asemien seuraannon. Hänen on neuvoteltava moraalista uraansa suhteessa kohtaamiinsa asemiin ja niihin liittyviin hyveisiin. Näissä neuvotteluissa hänelle muodostuu sisäistetty institutionaalinen minuus. Analyysien perusteella hahmoteltiin

prototyypin moraalisen uran malli. Tuloksia tarkasteltiin muun muassa opintojen alkuvaiheen ohjauksen kehittämisen kannalta, ja pohdittiin moraalisen uran mallin suhdetta nykyisiin ohjauksen ihanteisiin. Lisäksi pohdittiin havainnoissa esille nousutta ”sosiaalisuuden vaatimuksen” merkitystä.

Asiasanat: korkeakouluopiskelu, moraalinen ura, institutionaalinen minä, ohjauksen ihanteet

Aikuiskasvatus 43(1–2), 70

Building a moral career and institutional self in the early stages of university studies

The study examined the attachment of second-year students to the university and its communities. It was considered a part of an institution connecting its members to its values, norms, and activities. Erving Goffman's concepts of moral phases, and positions, as well as institutional self were applied. Based on the interview data, new students encounter a succession of different positions at the university. They must negotiate their moral career in relation to the positions and associated virtues they encounter. In these negotiations, an internalized institutional self is formed. Based on the analyses, a model of a prototypical moral

career was outlined. The results were examined, e.g., from the perspective of developing the guidance at the beginning of studies. The relationship between the university students' moral career and current ideals of guidance was discussed, as well as the significance of the "requirement of sociability" observed in the data.

Keywords: institutional self, studies in an institution of higher education, morals, direction (instruction and guidance)

Aikuiskasvatus 43(1–2), 70